

NGHỆ THUẬT TRANG TRÍ LĂNG HOÀNG GIA - GÒ CÔNG: TIẾP CẬN TỪ LÝ THUYẾT TRUNG TÂM VÀ NGOẠI VI

Nguyễn Đắc Thái*

Tóm tắt: Vận dụng lý thuyết trung tâm và ngoại vi làm cơ sở lý luận để phân tích dòng chảy mỹ thuật Nguyễn, từ Kinh đô Huế, khi xuôi về phương Nam vẫn chịu ảnh hưởng của yếu tố kinh kỳ. Trong trường hợp nghiên cứu lăng Hoàng gia - Gò Công, ban đầu, có thể nhận thấy rất rõ về sự ảnh hưởng, tác động và lan toả từ yếu tố "trung tâm" của kinh đô Huế đến sự tiếp biến, phát huy và sáng tạo đầy ứng biến của yếu tố "ngoại vi" tại vùng đất Gò Công phương Nam. Trong mối quan hệ về dòng chảy lịch sử có sự đan xen tương hỗ giữa yếu tố kinh kỳ - địa phương, nội thân - ngoại thích, vua - hậu, lễ nghi triều đình - phong tục địa phương..., tất cả được thể hiện sinh động trong nghệ thuật trang trí lăng Hoàng gia Gò Công.

Từ khóa: Mỹ thuật Nguyễn, lăng Hoàng gia, nghệ thuật trang trí, mỹ thuật cung đình, motif.

Nguyễn Đắc Thái: *Decorative art of Gò Công Royal Tomb: from the center-periphery theory*

The center-periphery theory was used as a theoretical basis to analyze the flow of the Nguyễn Dynasty art from Hue capital to the South which was still influenced by the elements of the capital. In the case of Gò Công Royal Tomb, there are obvious observations of the influence, impact and spillover of the "center" factor of Hue capital and the acculturation, promotion and improvised creativity of the "periphery" factor of Gò Công land in the South. In the historical flow, the reciprocal, interweaving relationships between the capital and localities, the king and the queen, the king's relatives and the queen's relatives, the court rituals and local customs were all expressed lively in the decorative art of Gò Công Royal Tomb.

Keywords: Nguyễn's fine arts, Royal Tomb, decorative arts, royal arts, motif.